

Godišnji izvještaj o radu Kuće ljudskih prava Zagreb za 2018. godinu

1. Uvod

Kuća ljudskih prava Zagreb (KLJP) u 2018. godini nastavlja djelovanje u području zaštite i promocije ljudskih prava u cilju izgradnje demokratskog, pluralističkog i inkluzivnog društva utemeljenog na vrijednostima zaštite ljudskih prava, vladavine prava, socijalne pravde i solidarnosti. Djelovanje KLJP u 2018. godini nastavlja se kroz četiri metode rada: istraživanje i monitoring - u svrhu provedbe analiza javnih politika i objave istraživanja u području ljudskih prava, edukacije - u svrhu prijenosa specifičnih znanja i iskustava kroz metode neformalne edukacije o ljudskim pravima, te zagovaranja pozitivnih društvenih promjena u skladu s misijom i vizijom KLJP. U 2018. godini donesen je Programski okvir za razdoblje 2018.-2021., koji opisuje načela djelovanja, metode, viziju i misiju, te razlaže djelovanje KLJP na četiri međusobno povezana programa: 1. Program Demokracija i ljudska prava, 2. Program Ljudska prava i pravosuđe, 3. Program Socio-ekonomska prava i 4. Edukacijski program KLJP. U 2018. godini, razrađen je i komunikacijski plan koji predviđa komunikacijske ciljeve i aktivnosti koje se provode u svrhu ispunjavanja organizacijskih ciljeva i misije, te povećanja vidljivosti rada KLJP u javnosti. Osim programske strukture i proširenja djelokruga rada, KLJP u 2018. godini povećava i broj zaposlenih uvođenjem radnog mjesta Voditeljice programa Ljudska prava i pravosuđe, te radnih mjesta Stručne suradnice u istraživanju i Stručne suradnice u zagovaračkim aktivnostima. Tako je u 2018. godini u KLJP osam zaposlenih u dva tima - administrativno-organizacijski tim i programski tim. Predviđenom organizacijskom promjenom osigurava se ravnomjeran i održivi razvoj organizacije te se osigurava kvaliteta implementacije programskih aktivnosti. KLJP nastavlja djelovanje kao Centar znanja iz područja zaštite i promocije ljudskih prava u sklopu Razvojne suradnje s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnog društva. KLJP je aktivna članica GOOD Inicijative – inicijative koja se zalaže za sustavno i kvalitetno uvođenje građanskog odgoja i obrazovanja, Platforme 112 za Hrvatsku vladavine prava i CROSOL Platforme za međunarodnu građansku solidarnost. KLJP djeluje u Savjetu za razvoj civilnog društva, Savjetu za ljudska prava Pučke pravobraniteljice, te Savjetodavnom odboru Povelje o raznolikosti. Na međunarodnoj razini KLJP djeluje kroz članstvo u Mreži Kuća ljudskih prava sa sjedištem u Oslu, članstvo u LEAP mreži stručnjaka u području kaznenog prava i ljudskih prava, članstvo u INACH mreži za borbu protiv online mržnje. KLJP je zajedno sa Centrom za mirovne studije i Udrugom B.a.B.e. dio FRANET-a, istraživačke mreže Agencije za temeljna prava Europske Unije.

2. Organizacijsko poslovanje

KLJP je tijekom 2018. godine vodila svoje poslovanje primjenjujući sve pozitivne zakonske propise i praksu poslovanja organizacija civilnog društva. U korištenju financijskih i materijalnih resursa potrebnih za provođenje programskih aktivnosti rukovodili smo se načelima ekonomičnosti, racionalne potrošnje i održivog organizacijskog razvoja. Uredsko poslovanje obavljalo se uredno i transportno. Financijski izvještaj za 2018. godinu [dostupan je na slijedećoj poveznici](#). U protekloj godini Kuća ljudskih prava nije mijenjala organizacijsku strukturu postavljenu 2015. godine, te organizacija djeluje kroz tijela: Skupština – najviše tijelo odlučivanja, Programski savjet - upravno tijelo nadležno za izvršenje odluka skupštine, Programski direktor - izvršno i upravno tijelo Kuće ljudskih prava koje bira i imenuje Programski savjet., te ured Kuće ljudskih prava. U 2018. godini, održana je jedna izvanredna sjednica skupštine, 14.12.2018. i jedna redovna sjednica, 05.07.2018., te dvije sjednice Programskog savjeta. Radi upravljanja prostorom i osiguravanja neometanog rada i djelatnosti organizacija članica KLJP, od 2015. godine održavaju se sastanci Koordinacije ugovornih korisnika prostora, koju čine šest članova/ica, predstavnika/ica organizacija koje su osnivačice KLJP i predstavnica KLJP. U 2018. godini su održana 4 sastanka koordinacije.

U 2018. godini razvijen je alat za internu pohranu i arhiviranje organizacijskog znanja, te je uređena digitalna arhiva poslovanja u posljednje 3 godine. Baza je dostupnija zaposlenicima KLJP i organizirana u 13 kategorija s pod mapama. U svrhu usklađivanja poslovanja sa GDPR-om, izrađena je potrebna dokumentacija i upute su [objavljene na mrežnoj stranici KLJP](#).

3. Program Demokracija i ljudska prava

Program demokracije i ljudskih prava stavlja njaglasak na slobodu udruživanja, slobodu okupljanja i slobodu izražavanja. Zaštita prava branitelja ljudskih prava usmjerena je na osiguranje poticajnog okruženja za rad u području zaštite i promicanja najviših standarda ljudskih prava. Kako dodatni poticaj razvoju otvorenog društva i demokracije je i doprinos ostvarivanju medijskih sloboda, kao preduvjeta kvalitetnog informiranja građana koji kroz slobodne medije imaju lakši i bolji pristup za sudjelovanje u raspravama o temama od javnog interesa, zatim zaštita zviždača kao mehanizam u ostvarenju višeg standarda transparentnosti i suzbijanja korupcije, kao i suzbijanje govora mržnje. S ciljem uključivanja većeg broja dionika u rad na zaštiti i promicanju ljudskih prava, KLJP u okviru ovog programa aktivno radi i na primjeni koncepta human rights city/region odnosno na jačanju tijela na lokalnim i regionalnim razinama te lokalnih zajednica kako bi postale aktivnijim akterima u suzbijanju kršenja te u području promocije ljudskih prava.

U ožujku 2018. godine, KLJP je objavila izvještaj „[Ljudska prava u Hrvatskoj: pregled stanja za 2017. godinu](#)“ koji pruža uvid u najvažnija kršenja i sistemske probleme, izazove i prijepore vezane za zaštitu, poštovanje i promicanje ljudskih prava u prošloj godini. Izvještaj je nastao na temelju cjelogodišnjeg monitoringa i provedenih kvalitativnog istraživanja, odnosno 60 intervju s pojedincima iz 46 organizacija civilnog društva te članova akademske zajednice. Cilj ovakvog sveobuhvatnog i sistematičnog godišnjeg pregleda jest pružanje uvida u kršenja, probleme, izazove i prijepore koji postoje u području zaštite i promicanja ljudskih prava u prošloj godini. Izvještaj je široko diseminiran i predstavljen javnosti kroz medijske objave, te služi kao temelj za daljni programski razvoj KLJP i zagovarački alat organizacijama i institucijama koje se bave zaštitom i promocijom ljudskih prava.

S ciljem izrade godišnjeg izvještaja o stanju ljudskih prava za 2018. godinu, programski tim KLJP tijekom cijele 2018. godine provodi kontinuirani monitoringom i analizu medijskih objava s ciljem praćenja stanja ljudskih prava u Hrvatskoj u 2018. godini. Relevantne medijske objave unose se u bazu podataka koja će naposljetku poslužiti kao kontekst, odnosno okvir unutar kojeg će se, u suradnji s organizacijama civilnog društva, detaljno istražiti trendovi i kršenja ljudskih prava u Hrvatskoj. Izrađen je Protokol izrade godišnjeg izvještaja o stanju ljudskih prava. Monitoring i istraživanje se provodi sukladno donešenom Protokolu, radi osiguranja konzistentne metodologije i kontinuiranog praćenja. Izvještaj o stanju ljudskih prava u 2018. godini bit će objavljen i predstavljen u prvom kvartalu 2019. godine.

Tijekom 2018., KLJP je izradila i predstavila tri tematska izvještaja – [Branitelji ljudskih prava u Hrvatskoj: prepreke i izazovi](#) u kojem su prikazani neki od problema i izazova s kojima se branitelji ljudskih prava i organizacije civilnog društva suočavaju u Hrvatskoj. U izvještaju su uključena iskustva organizacija za ljudska prava koje se bave zaštitom prava izbjeglica, nacionalnih manjina, žena, LGBTIQ osoba te zaštitom okoliša, kao i organizacijama koje se bave suočavanjem s prošlošću i tranzicijskom pravdom. Izvještaj je predstavljen na javnoj tribini povodom 20. godišnjice UN-ove Deklaracije o braniteljima ljudskih prava i 70. godišnjice Opće deklaracije o ljudskim pravima, a u suradnji s Human Rights Film Festivalom u prosincu 2018. godine. Izvještaj je nastao temeljem publikacije [Prava branitelja ljudskih prava](#), koja obuhvaća 16 standarda temeljenih na sadržaju značajnih rezolucija povezanih s braniteljima ljudskih prava i njihovim radom, te sažima glavne odrednice svakog standarda navedenog u rezolucijama, a koju je KLJP izradila i objavila u suradnji sa Human Rights House Foundation.

Drugi tematski izvještaj KLJP je objavila u suradnji s Europskim centrom za neprofitno pravo (European Center for Not-for-Profit Law – ECNL) iz Budimpešte, u okviru regionalnog projekta “Praćenje prava na slobodu okupljanja”. Istraživanje u odnosu na ostvarivanje prava na javno okupljanje provedeno je u 11 zemalja (Albaniji, Armeniji, Bjelorusiji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Kosovu,

Makedoniji, Moldaviji, Srbiji i Ukrajini) te predstavlja nastavak suradnje na praćenju javnih okupljanja u zemljama regije čiji je prvi ciklus proveden 2016. godine. Novi izvještaj za Hrvatsku iznosi analizu javnih okupljanja tijekom 2017. i 2018. godine i prikazuje glavne elemente organizacije i upravljanja okupljanjima te s njima povezanih izazova. Analiza obuhvaća pregled zakonodavnog okvira, ulogu tijela lokalne uprave u omogućavanju okupljanja, organizaciju okupljanja te upravljanje mirnim okupljanjima i javnim prosvjedima. Izvještaj na engleskom jeziku je dostupan za preuzimanje [na poveznici](#). Temeljem ovog istraživanja, KLJP je izradila i objavila [preporuke za ostvarivanje prava na javno okupljanje u Hrvatskoj](#).

Godinu 2018. obilježila je politička rasprava o regulaciji položaja prijavitelja nepravilnosti te rad na izradi Nacrta prijedloga zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, pa je KLJP izradila i objavila svoj treći tematski izvještaj [Položaj zviždača u Hrvatskoj u kontekstu predstojećeg zakonskog uređenja prijavitelja nepravilnosti](#). KLJP sudjeluje u Radnoj skupini za izradu Nacrta prijedloga Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti koja je djelovala od ožujka 2018. do rujna 2018. godine, a čiju je izradu koordiniralo Ministarstvo pravosuđa. Nacrt prijedloga zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti u kolovozu 2018. godine upućen je u proceduru savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, a o njemu se raspravljalo na sjednici Vlade u rujnu 2018. godine nakon čega je podnesen Hrvatskom saboru na postupak usvajanja. Povodom odluke Vlade o usvajanju Prijedloga zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti u rujnu 2018., KLJP reagirala je [priopćenjem](#) zajednom s GONG-om i Centrom za mirovne studije ukazujući na nedostatke sadržane u Prijedlogu zakona, s naglaskom na izostanak odredi o psihosocijalnoj podršci zviždačima.

U 2018. godini, KLJP je uputila tri podneska UN-ovim specijalnim procedurama. Prvi u nizu podnesaka, KLJP je uputila Specijalnom izvjestitelju o situaciji branitelja ljudskih prava koji je u sklopu dvadesete obljetnice Deklaracije o braniteljima ljudskih prava pripremio globalni upitnik namijenjen širokom spektru dionika, uključujući i organizacije civilnog društva, s ciljem identificiranja glavnih trendova i izazova pred kojima se nalaze branitelji ljudskih prava. Preostala dva podneska upućena su Specijalnoj izvjestiteljici o suvremenim oblicima rasizma, rasne diskriminacije, ksenofobije i vezane netolerancije za potrebe njenog tematskog izvještaja o utjecaju nacionalističkog populizma na rasnu jednakost te izvještaja o borbi protiv glorifikacije nacizma, neonacizma i drugih praksi koje pridonose poticanju suvremenih oblika rasizma i rasne diskriminacije.

Krajem 2018. godine, provedeno je i fokusirano istraživanje implementacije preporuka nadzornih tijela međunarodnih instrumenata za zaštitu ljudskih prava upućenih RH, te je objavljen istraživački izvještaj [“Analiza implementacije preporuka UN-ovog Odbora za ljudska prava za razdoblje od 2015. do 2018. godine”](#), koji nastoji istražiti razinu, učinkovitost i kvalitetu implementacije preporuka za poboljšanje stanja ljudskih prava koje je Hrvatskoj uputilo spomenuto međunarodno nadzorno tijelo.

U svrhu jačanja lokalnih zajednica kako bi postale aktivnije u području promocije ljudskih prava, provodi se projekt 'Mreža gradova i civilnog društva za suzbijanje rasizma i diskriminacije' u suradnji sa Inicijativom mladih za ljudska prava (YIHR), Kuća ljudskih prava Zagreb (KLJP) i European Grassroots Antiracist Movement (EGAM). Cilj ovog projekta je unaprijediti mehanizme zaštite od diskriminacije i rasizma na lokalnom nivou poticanjem suradnje gradova i lokalnih organizacija civilnog društva. Njime se nastoji unaprijediti međusektorsku suradnju u Hrvatskoj te pružiti uvid u domaće i međunarodne standarde i pristupe suzbijanja diskriminacije i rasizma kako bi se potaknuo angažman lokalnih dionika u tom smjeru. U svrhu davanja smjernica za suzbijanje diskriminacije i promoviranja raznolikosti na lokalnom planu, izrađen je i objavljen izvještaj dobrih praksi u suzbijanju diskriminacije na lokalnom nivou, [dostupan na poveznici](#). Identificirani su primjeri umrežavanja gradova radi suradnje na suzbijanju diskriminacije i međunarodni primjeri dobre prakse koji su prepoznati kao primjenjivi na okolnosti i prilike hrvatskih gradova i općina. Uz to, u sklopu projekta, provedeni su sastanci i edukacije za predstavnike lokalne uprave i organizacija civilnog društva u lokalnim zajednicama.

U 2018. godini, u suradnji sa Centrom za mirovne studije i GONGom, a u sklopu EU projekata [sCAN](#) i [Against Hate](#), KLJP provodi monitoring govora mržnje na internetu, te sudjeluje edukacijama i u izradi informativnih i edukacijskih materijala za zaštitu slobode govora i suzbijanja govora mržnje. U 2018., izrađena je i objavljena [kontrolna lista](#) za prepoznavanje govora mržnje, koja nudi i osnovne preporuke kako na njega u kojoj situaciji reagirati, te je ponovno pokrenuta stranica [dostajemrznje.org](#), alat za prijavljivanje govora mržnje, diskriminatornih poruka i drugih oblika neprihvatljivog izražavanja u javnom prostoru i u medijima.

U okviru provedbe Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje 2017. do 2022. godine, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske je dana 11. lipnja 2018. godine u kKLJP organizirao okrugli stol na temu prijavljivanja zločina iz mržnje i govora mržnje. Svrha okruglog stola je bila da se provede stručna rasprava s predstavnicima organizacija civilnog društva i nadležnih institucija o opsegu i razlozima neprijavlivanja zločina iz mržnje i govora mržnje te eventualnim mjerama u okviru sustava suzbijanja zločina iz mržnje i govora mržnje koje bi mogle poticajno djelovati na prijavljivanje.

4. Ljudska prava i pravosuđe

Kako bi se doprinjelo zaštiti ljudskih prava u pravosudnim procesima te kako bi hrvatsko pravosuđe pratilo međunarodne standarde u primjeni ljudskih prava u pravosudnim postupcima, u okviru ovog programa KLJP se bavi zaštitom prava žrtava, osumnjičenika i okrivljenika, pravima maloljetnika u pravosudnim procesima te zločinom iz mržnje. U području zaštite prava žrtava, rad KLJP usmjeren je na doprinos osiguranju kvalitetnog i održivog sustava podrške žrtvama, posebice onima koji pripadaju marginaliziranim društvenim skupinama, posebice žrtvama zločina iz mržnje. U području prava okrivljenika, KLJP radi na unaprjeđenju primjene prava na pošteno suđenje, s naglaskom na presumciju nevinosti i procesna prava osumnjičenika i okrivljenika. Program se bavi i zaštitom prava marginaliziranih skupina u pravosudnim procesima, kao što su prava maloljetnika u pravosudnim procesima.

U 2018. godini, KLJP nastavlja aktivnosti u svrhu poboljšanja sustava besplatne pravne pomoći, kroz suradnju s pružateljicama besplatne pravne pomoći koje su sudjelovale u izradi istraživanja „[Besplatna pravna pomoć – perspektiva ovlaštenih pružateljica](#)“, koje je KLJP objavila u prosincu 2017. godine. Izvještaj je u prosincu prezentiran na okruglom stolu „Imovno stanje kao prepreka u pristupu pravosuđu – problemi besplatne pravne pomoći“, u Splitu, organizaciji Pučke pravobraniteljice. U svrhu jačanja suradnje u području pravosuđa, krenulo se u uspostavljanje mreža pravnika/ica za ljudska prava, a u cilju povezivanja i razmjene iskustava i znanja u svrhu jačanja kapaciteta pravnika/ica koji djeluju u civilnom sektoru po pitanju zaštite i promicanja ljudskih prava sukladno nacionalnim, regionalnim i međunarodnim instrumentima zaštite ljudskih prava.

KLJP je kao članica LEAP grupe izradila materijale kako doprinos istraživanju u području prava na pravičnost suđenja u zemljama članicama po nekoliko kriterija; procesna prava osumnjičenika i osuđenika, jamstvo u kaznenom postupku, audio-video ispitivanje osumnjičenika, načelo razmjernosti u određivanju istražnog zatvora. Nastavljeno je s provedbom fokusiranih istraživanja u području jačanja procesnih prava osumnjičenika na teme: presumcija nevinosti, zločin iz mržnje, AV snimanje ispitivanja. Istraživanje o presumciji nevinosti provedeno je kao sociološko empirijsko istraživanje percepcije javnosti, te je objavljeno u svibnju 2018, i [dostupno na poveznici](#). Rezultati istraživanja su diseminirani nacionalno i međunarodno.

U 2018. objavljen je izvještaj [Sustav podrške žrtvama zločina iz mržnje u Hrvatskoj.](#), koji je nastao kao rezultat istraživanja provedenog u okviru transnacionalnog projekta "V-START - Podrška žrtvama kroz podizanje svijesti i umrežavanje" koji je fokusiran na zaštitu žrtava kaznenih djela, osobito rasističkih i homofobnih kaznenih djela počinjenih iz mržnje te ima za cilj pridonijeti boljem razumijevanju specifičnosti kaznenih djela počinjenih iz mržnje i ispravnoj implementaciji Direktive 012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela. Istraživanje je

diseminirano u srpnju 2018. godine, te prevedeno na engleski. U sklopu projekta, održan je niz sastanaka s organizacijama civilnog društva i institucijama u Hrvatskoj, s ciljem umrežavanja i razmjene iskustva u zaštiti prava žrtava i specifično žrtava zločina iz mržnje.

Krajem 2018., KLJP je objavila [Pregled odabranih presuda ESLJP u predmetima protiv Hrvatske](#), koje su postale konačne u 2018. godine, a u cilju informiranja šire javnosti o sadržaju donesenih odluka. Imajući na umu da su domaći sudovi dužni tumačiti nacionalno pravo u skladu sa izraženim zaključcima, utvrđenjima i praksom Europskog suda, od ključne je važnosti poznavanje i razumijevanje judikature Europskog suda. Riječ je o sažetom prikazu koji za svaku presudu obuhvaća sažetak činjeničnog stanja, isticane konvencijske povrede te odluku suda o dopuštenosti zahtjeva.

KLJP redovito zaprima pritužbe građana i građanki o navodnim kršenjima njihovih temeljnih ljudskih prava te upite o mogućnostima njihove zaštite. S obzirom da Kuća ljudskih prava nije ovlaštena pružateljica besplatne pravne pomoći, nakon zaprimanja upita građane i građanke upućuje se na nadležne institucije odnosno pružateljice besplatne pravne pomoći koje bi svojim područjem djelovanja najbolje mogle adresirati iznesene probleme. KLJP vodi evidenciju upita koje zaprima telefonski, e-mailom, poštom ili osobnim dolaskom stranaka. Tijekom 2018. godine zaprimljeno je ukupno 74 upita, od čega se najveći broj upita odnosio na ostvarivanje prava na adekvatan životni standard i zaštitu vlasništva te obiteljskopravne odnose.

5. Socio-ekonomska prava

S ciljem osiguranja progresivne realizacije te iznalaženja najboljeg načina primjene mjera u osiguranju zaštite, poštivanja i ispunjenja ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava, ovaj se program usmjerava na aktivan istraživački i zagovarački rad u području prava na rad, prava na socijalnu sigurnost i zaštitu, prava na zdravlje, adekvatne uvjete života, obrazovanje te ostvarenje kulturnih prava pojedinaca. S obzirom na činjenicu da se radi o širokom području primjene ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava, angažman KLJP u ovom području očituje se u provedbi istraživačkih aktivnosti, aktivnosti monitoringa javnih politika u pojedinima sektorima te provedbi strukturiranog dijaloga s ciljem prikupljanja najboljih mogućnih informacija potrebnih za javno zagovaranje u nekom od sektorskih područja koja obuhvaća ovaj program (npr. obrazovanje, zdravstvena zaštita, i slično). U okviru ovog programa KLJP stavlja značajan fokus na suradnju s ostalim dionicimacivilnog društva, posebice s udrugama koje se bave socijalnim, ekonomskim i kulturnim pravima te sindikatima i organizacijama nacionalnih manjina.

u 2018. godini, nastavlja se rad na zagovaranju ratifikacije Europske socijalne Povelje (revidirane). Na poziv SOLIDAR-a, europske mreža organizacija civilnog društva, KLJP je sa partnerskim organizacijama sudjelovala u izradi alata za

praćenje Europskog stupa socijalnih prava, te je otvorila suradnju u SOLIDAR National Strategy Group.

Od studenog 2018., KLJP sudjeluje u koordinaciji GOOD inicijative i radi na praćenju obrazovnih politika i zagovaranju za kvalitetnu implementaciju građanskog odgoja i obrazovanja.

6. Edukacijski program

Edukacijski programi o ljudskim pravima kontinuirana su aktivnost KLJP koje je provodila samostalno ili u suradnji s drugim organizacijama civilnog društva. S obzirom da obrazovanje o ljudskim pravima nije dovoljno zastupljeno u formalnim obrazovnim programima, neformalne su se obrazovne aktivnosti nametnule kao nužan dio rada KLJP, a provode se dvije vrste obrazovnih aktivnosti - opći programi obrazovanja o ljudskim pravima te specijalizirani programi. U općim programima obrazovanja o ljudskim pravima sudjeluju učenici/ice osnovnih i srednjih škola te studenti/ice visokih učilišta, dok se specijalizirani programi u nekom od područja ljudskih prava provode za ciljne skupine poput nevladinih organizacija, novinara, sudaca, policijskih službenika, odvjetnika te drugih. Važan aspekt obrazovanja o ljudskim pravima su programi mladih zagovaratelja ljudskih prava i mladih pravnika za ljudska prava kojima se osigurava obrazovanje studenata visokih učilišta za rad u nevladinim organizacijama za ljudska prava.

U 2018. godini, završen je program Mladi zagovaratelji/ice za ljudska prava iz 2017. godine u kojem je sudjelovalo 15 studenata/ica, te je započet novi program u rujnu 2018., koji pohađa 17 studenata/ica. Svrha ovog programa je potaknuti studente na uključivanje u procese zagovaranja društvene pravde temeljene na standardima ljudskih prava. Koristeći metode neformalnog obrazovanja o ljudskim pravima, program je usmjeren na aktivno rješavanje problema s fokusom na razmjenu znanja i vještina u zagovaranju ljudskih prava. Iz tog razloga, premda program pruža uvid u nužnu teorijsku podlogu, fokus je stavljen na praktične aktivnosti pomaganja sudionicima/sudionicama programa u osmišljavanju i provedbi zagovaračkog plana o pitanju ljudskih prava od njihova interesa, a s ciljem pridonosa promicanju ljudskih prava, tolerancije, kulture dijaloga i građanske odgovornosti.

U sklopu programa Centra znanja, u KLJP je organizirano niz sastanaka, prezentacija, radionica i predavanja o stanju ljudskih prava, razvoju civilnog društva te programu Centra znanja zainteresiranim pojedincima, organizacijama i institucijama sa ciljem prijenosa specifičnih znanja iz područja promocije i zaštite ljudskih prava i poticanje umrežavanja na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini.

Tijekom 2018., KLJP nastavlja suradnju sa školama u obliku terenskih posjeta KLJP, te organizira radionice za učenike/ice OŠ Ljubljanića, OŠ Voltino, Srednje škole Bedekovčina, student/ice sociologije pri Hrvatskim studijima.

Edukacijski program obuhvaća i aktivnosti redovitog informiranja građana/ki i opće javnosti, pa je tako tijekom 2018. godine objavljeno je 12 stručnih tekstova na blogu "Samizdat". Blog se razvija u suradnji sa stručnjacima iz područja ljudskih prava cilju tematiziranja društvenih problema i situacija iz perspektive ljudskih prava koje doprinosi razumijevanju pojedinaca i društva u cjelini o svakodnevnoj važnosti poštivanja, zaštite i promicanja ljudskih prava svih osoba. Objavljeni članci su: "Ovršni zakon ili kako je ozakonjeno lihvarjenje", "Uplitanje politike u pravosuđe narušava diobu vlasti", "Zaštita zviždača: prepoznavanje uloge prijavitelja nepravilnosti u borbi protiv netransparentnosti i korupcije", "Uvjeti zatvorenika u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima prema Izvješću Odbora za prevenciju mučenja i drugih nečovječnih postupanja (CPT) za 2017. godinu", "Nevin dok se ne dokaže suprotno? Istraživanje o presumpciji nevinosti", "Sustav podrške žrtvama zločina iz mržnje u Hrvatskoj", "Branitelji ljudskih prava u Hrvatskoj – prepreke i izazovi", "Suzbijanje diskriminacije na lokalnoj razini", "Pravo na javno okupljanje u Hrvatskoj – preporuke", "[Referendumsko odlučivanje o temeljnim ljudskim pravima](#)", "Zločin iz mržnje u brojka", "[Branitelji ljudskih prava u Hrvatskoj – od pristupanja Europskoj uniji do danas](#)".